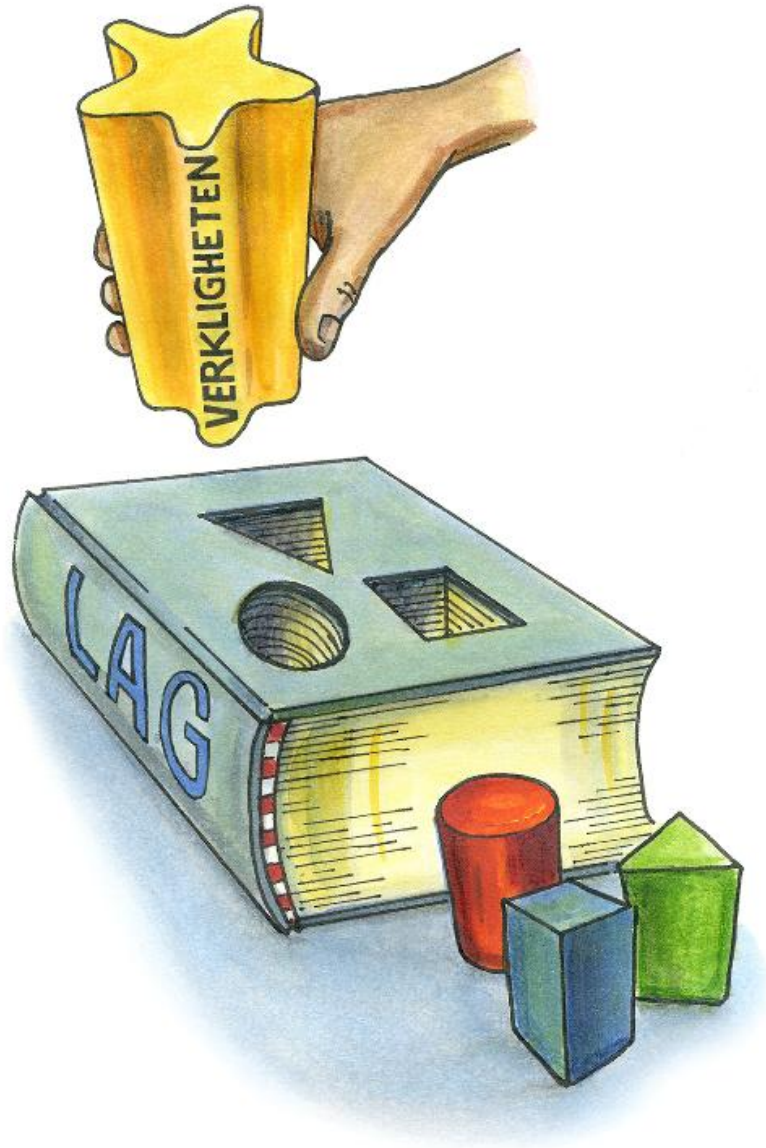

Moms & överlåtelse av verksamhet

December 2025

Framtagen i samarbete mellan momsexperter hos
Svenskt Näringsliv, FAR & Mannheimer Swartling

Innehållsförteckning

1 Rättslig reglering

2 Historisk tillämpning

3 HFD 2025 ref. 32
Skatteverkets tolkning
Övergripande
konsekvenser

4 Konkurrensaspekter

5 Förslag på lösning

6 Exempel
Konsekvenser

1. Rättslig reglering

Rättslig reglering - Mervärdesskattedirektivet

Artikel 19

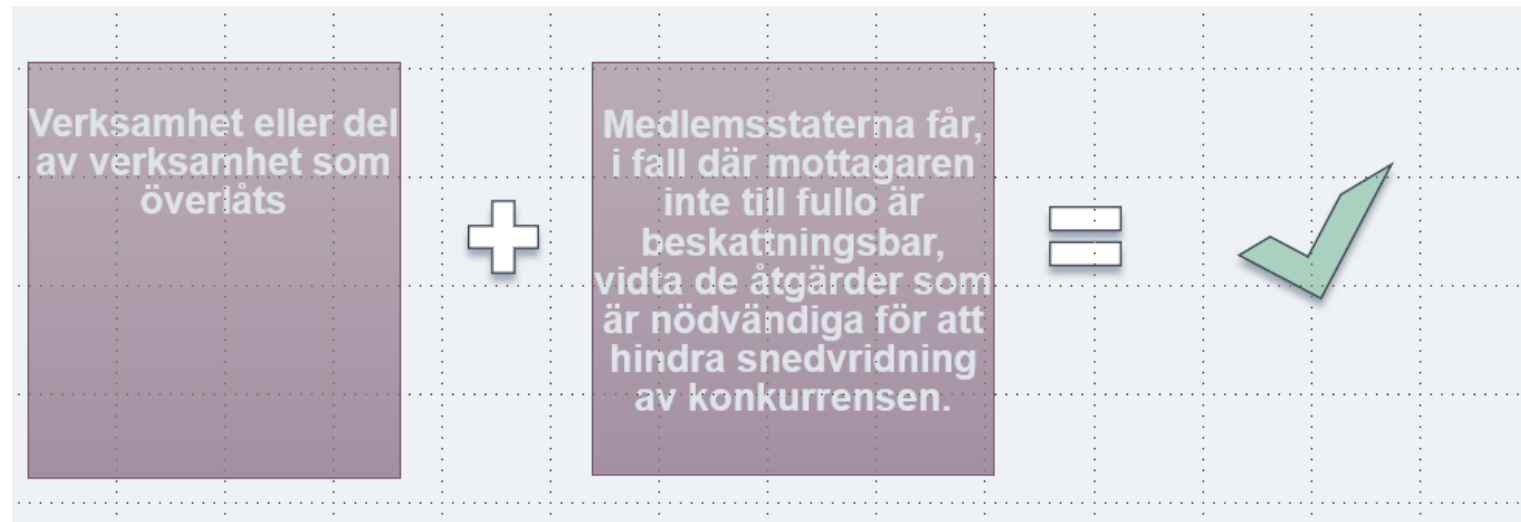
Mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG "Direktivet"

Vid en överföring av samtliga tillgångar eller någon del därav, vare sig den sker mot ersättning eller gratis eller som tillskott till ett företag, får medlemsstaterna anse att någon leverans av varor inte har ägt rum och att mottagaren träder i överlåtarens ställe.

Medlemsstaterna får, i fall där mottagaren inte till fullo är beskattningsbar, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att hindra snedvridning av konkurrensen. De får också anta de åtgärder som är nödvändiga för att förhindra skatteundandragande eller skatteflykt genom utnyttjande av denna artikel.

Summering: Medlemsstat får anta åtgärder för att förhindra snedvridning av konkurrensen, skatteflykt och skatteundandragande

Vad säger Direktivet?

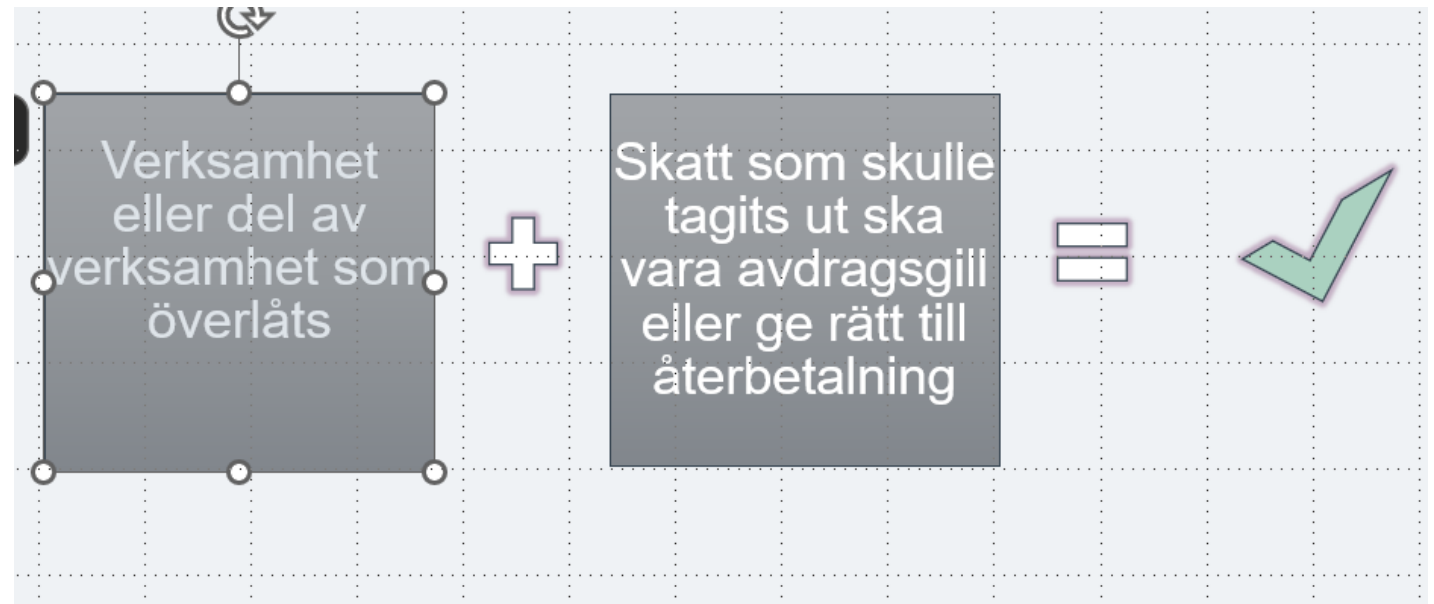
Rättslig reglering – Mervärdesskattelagen

5 kap. 38 §

Mervärdesskattelagen (2023:200), "ML"

- En sådan överlåtelse av tillgångar i en verksamhet som sker i samband med att verksamheten överläts eller i samband med fusion eller liknande förfarande, **anses inte som en leverans av varor eller ett tillhandahållande av tjänster**.
- Första stycket gäller under **förutsättning** att den **skatt** som **annars** skulle ha **tagits ut** på överlåtelsen **skulle vara avdragsgill** för mottagaren av tillgångarna eller att mottagaren skulle vara berättigad till återbetalning av denna skatt.
- Summering: Mervärdesskatt som ska tas ut ska vara avdragsgill eller ge rätt till återbetalning

Vad säger ML?

ML vs. Direktivet?

ML

Skatt som skulle tagits ut ska vara avdragsgill eller ge rätt till återbetalning

Vs

Direktivet

Medlemsstat får anta åtgärder för att förhindra snedvridning av konkurrensen, skatteflykt och skatteundandragande

2. Historisk tillämpning

An abstract graphic in the bottom right corner consisting of several thin, curved lines in yellow and red, creating a sense of movement and depth against the dark blue background.

TOGC-regler i svensk rätt - tidslinje

1968:430

1968:430

1994:200

2023:200

Bestämmelsen införs i 8 § punkten 10 den 1 januari 1969

8 § Från skatteplikt undantas 10) varulager, inventarium m m, som tillhör verksamhet, när överlåtelse sker i samband med överlåtelse av verksamheten eller del därav, fusion eller liknande förfarande.

- Undantaget i lag 1968:430 är av praktisk natur. Skatteplikt skulle inte ge mer skatteintäkter.
- Om förenkling inte fanns skulle skatteplikt vara problematiskt vid överlåtelse av undantagna tillgångar eller delvis skattepliktig verksamhet (Prop. 1989/90:111 s. 117).

Ändring införs den 1 januari 1991 i bestämmelsen, som då återfinns i 8 § punkten 18 med ett krav på att förvärvaren ska vara skattskyldig

8 § Från skatteplikt undantas 18) varulager, inventarium och annan tillgång som tillhör verksamhet, när tillgången överläts i samband med överlåtelse av verksamheten eller del därav eller övertas i samband med fusion eller liknande förfarande, **allt under förutsättning att förvärvaren är skattskyldig**,

Bestämmelsen överförs till 3 kap 25 § ML och får då utformningen:

Från skatteplikt undantas omsättning av tillgångar i en verksamhet, när en sådan tillgång överläts i samband med att verksamheten överläts eller när en sådan tillgång överläts i samband med fusion eller liknande förfarande, allt under **förutsättning** att förvärvaren skulle vara **berättigad till avdrag** för skatten eller återbetalning av skatten enligt 10 kap. 9-13 §§.

- Ändringen i 1994:200 är av redaktionell art (Prop. 1993/94:99 s. 161).
- Leder till samma resultat som föreskrivs i EG-rättens TOGC-regel (SOU 1994:88 s. 183).

Bestämmelsen överförs till 5 kap 38 § och får då utformningen:

En sådan överlåtelse av tillgångar i en verksamhet som sker i samband med att verksamheten överläts eller i samband med fusion eller liknande förfarande, anses inte som en leverans av varor eller ett tillhandahållande av tjänster

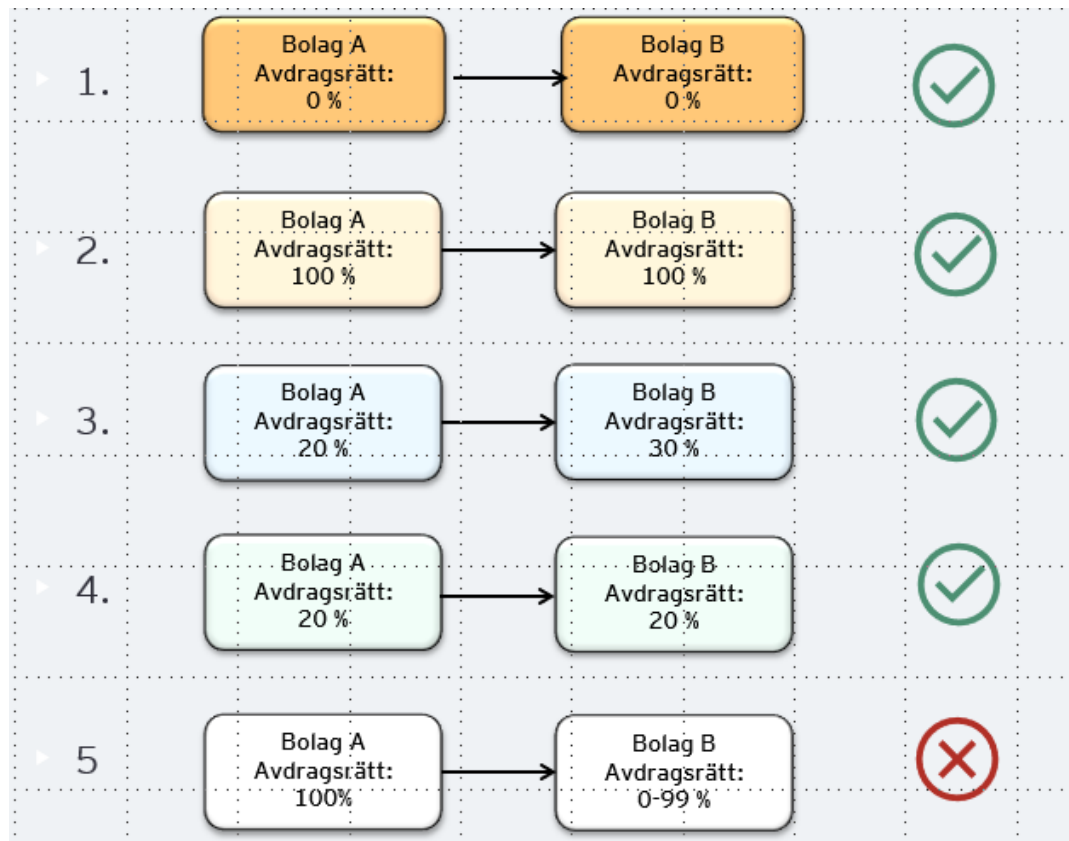
Första stycket gäller under förutsättning att den skatt som annars skulle ha tagits ut på överlåtelsen skulle vara avdragsgill för mottagaren av tillgångarna eller att mottagaren skulle vara berättigad till återbetalning av denna skatt.

- Någon ändring i sak är inte avsedd i 2023:200 (Prop. 2022/23:46 s. 376).

Historisk tillämpning

- Reglerna om verksamhetsöverlåtelser har funnits i Sverige sedan år 1969.
- I Sverige är tillämpningen av reglerna för verksamhetsöverlåtelser beroende av mottagarens avdragsrätt, vilket skiljer sig från övriga EU-länder där reglerna ofta gäller även om mottagaren saknar sådan rätt.
- Skatteverket har hittills tolkat reglerna om verksamhetsöverlåtelser så att de har kunnat tillämpas även när parterna har haft begränsad eller ingen avdragsrätt för ingående skatt. Avgörande har varit att överlåtelsen inte medfört en konkurrenssnedvridning eller skatteundandragande. Historiskt har Skatteverket ansett att i de situationer mottagaren av verksamheten har haft samma eller bättre avdragsrätt för ingående skatt än överlåtaren har reglerna kunnat tillämpas, utan att konkurrenssnedvridning ansetts uppstå.
- Samma tolkning har gjorts av Skatterättsnämnden i ett förhandsbesked från den 15 maj 2014 (dnr 40-12/I) samt i RÅ 2008 not 1, (av HFD undanröjt förhandsbesked).

Tidigare tillämpning

3. HFD 2025 ref. 32

HFD:s dom och Skatteverkets uppdaterade synsätt

HFD 2025 ref. 32

- 2025-01-28 Skatterättsnämndens förhandsbesked (76-24/I) Överlåtelse av verksamhet
- 2025-06-05 Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2025 ref. 32), prövade om ett försäkringsbolags överlåtelse av tillgångar till sitt helägda dotterbolag omfattades av bestämmelsen som reglerar verksamhetsöverlåtelser, 5 kap. 38 § ML.
- HFD konstaterade att överlåtelsen sker i samband med en verksamhetsöverlåtelse, men att såväl det överlåtande bolaget som det mottagande dotterbolaget, endast bedrev skattebefriad verksamhet. **Mottagaren hade därmed inte rätt till avdrag för ingående moms** eller återbetalning av sådan moms, om sådan skulle tagits ut på överlåtelsen.
- Därmed **ansåg HFD att villkoren i 5 kap. 38 § ML inte var uppfyllda**. Domstolen ansåg att denna begränsning är förenlig med Direktivet då den syftar till att undvika snedvridning av konkurrensen.

Skatteverkets tolkning

- **Skatteverket** har uppdaterat sin **rättsliga vägledning** om verksamhetsöverlåtelser där två kriterier måste vara uppfyllda för att reglerna ska gälla: **minst en tillgång i överlåtelsen ska vara momspliktig och köparen ska ha full avdragsrätt för momsen.**
- Om en verksamhet överläts till en köpare utan full avdragsrätt kan reglerna om verksamhetsöverlåtelse inte tillämpas, oavsett om köparen har högre avdragsrätt än säljaren.
- Skatteverkets nya rättsliga vägledning innebär att när **köparen inte har full avdragsrätt** för ingående skatt, kan **reglerna om verksamhetsöverlåtelse inte tillämpas.**
- Skatteverkets synsätt innebär att **varje tillgång** som **överläts** måste hanteras **med moms** så länge inget annat undantag från moms är tillämpligt. Då köparen per definition saknar full avdragsrätt kommer momsen att helt eller delvis utgöra en **transaktionskostnad.**

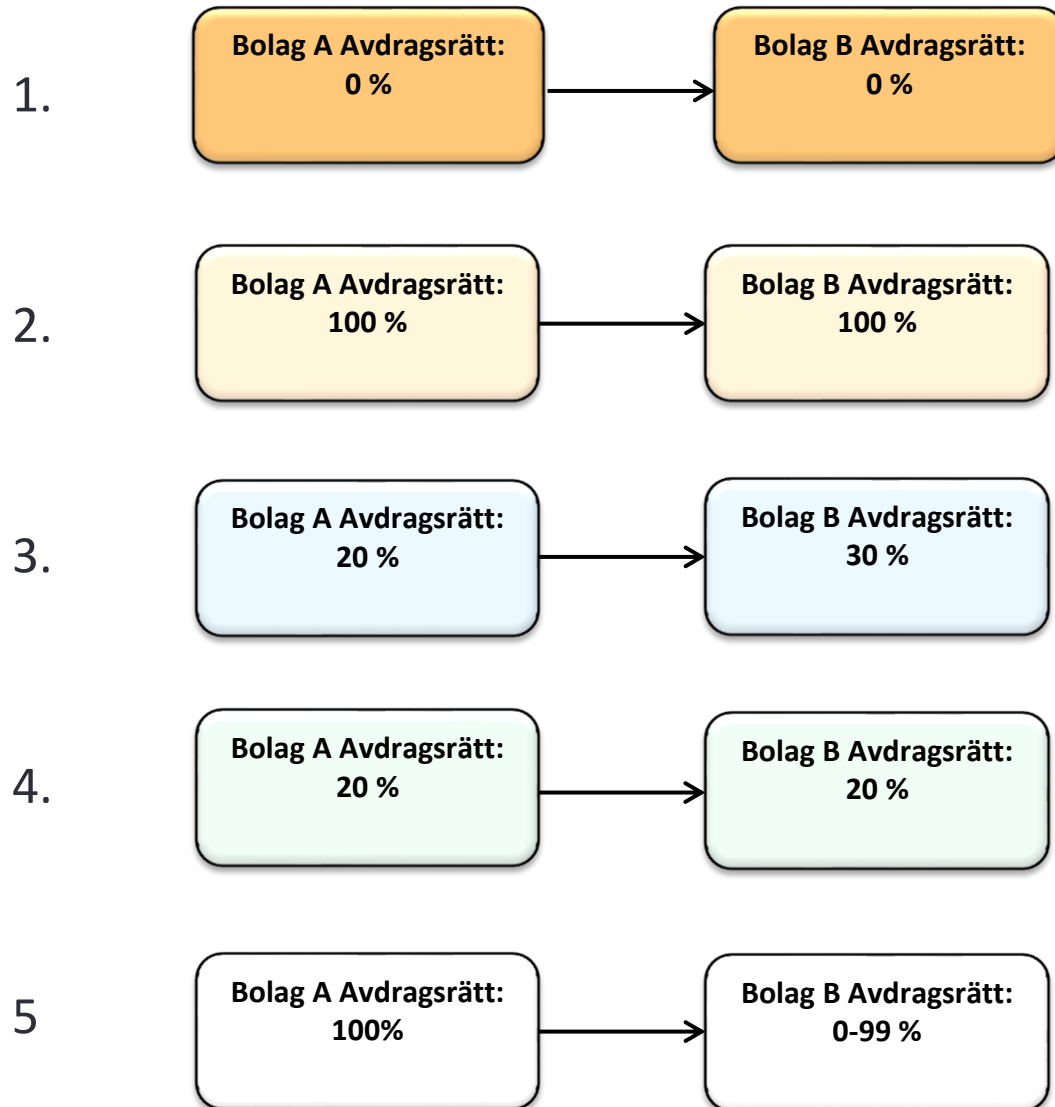
Övergripande konsekvenser

		Tidigare tillämpning	Efter HFD-domen & Skatteverkets nya vägledning
1.	Bolag A Avdragsrätt: 0 % Bolag B Avdragsrätt: 0 %	✓	✗
2.	Bolag A Avdragsrätt: 100 % Bolag B Avdragsrätt: 100 %	✓	✓
3.	Bolag A Avdragsrätt: 20 % Bolag B Avdragsrätt: 30 %	✓	✗
4.	Bolag A Avdragsrätt: 20 % Bolag B Avdragsrätt: 20 %	✓	✗
5	Bolag A Avdragsrätt: 100% Bolag B Avdragsrätt: 0-99 %	✗	✗

4. Konkurrensspekter

An abstract graphic consisting of several thin, curved lines in yellow and red, originating from the bottom left and extending towards the top right, creating a sense of movement and depth.

Omvärldsanalys

TOGC möjlig?	TOGC <u>inte</u> möjlig
AT, BE*, BG, CH, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI*, FR*, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, RO, SI, SL, UK	HR, GR, HU, PT (SE)
AT, BE, BG, CH, HR, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, GR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SL, UK	N/A
AT, BE, BG, CH, HR, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, GR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SI, SL, UK	HU, (SE)
AT, BE, BG, CH, HR, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, GR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SI, SL, UK	HU,(SE)
AT, BE, BG, CH, HR, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, GR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SI, SL, UK	HU,(SE)

*Har andra bestämmelser eller rättspraxis som leder till samma utfall som TOGC vid helt undantagen verksamhet.

5. Förslag på lösning

Förslag till lösning

Nästa steg/förslag till lösning

Vår analys av andra EU-länders implementering visar att inget annat land har valt att aktivt ta in en bestämmelse som anger i vilka situationer det föreligger en risk för konkurrenssnedvridning eller skatteundandragande.

Det avgörande är istället:

- Att det rör sig om en hel eller en självständig del av verksamhet som överläts.
- Att avsikten är att verksamheten fortsätter efter överlåtelsen, dvs mervärdesskatterättslig kontinuitet – "Transfer of going concern"

Vårt förslag är att lagtexten i 5 kap. 38 § ML justeras så att den praktiska tillämpningen blir densamma som i andra EU-länder samt motsvarar det som gällde i Sverige innan HFD-domen. Vilket också skulle vara i linje med Direktivets syfte med reglerna.

Utgångspunkten är att momslagens vanliga regler, såsom justeringsregler, uttagsbeskattning, allmänna förfarandemissbruksregler hanterar eventuella problem med konkurrenssnedvridning och förfarandemissbruk.

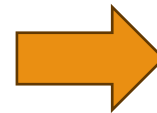

Förslag på alternativ lagtext

Som utgångspunkt för fortsatta diskussioner bifogas ett förslag till ny bestämmelse i ML. Den övergripande tanken är att undvika större justeringar i nuvarande 5 kap 38§ ML.

” En sådan överlåtelse av tillgångar i en verksamhet som sker i samband med att verksamheten överläts eller i samband med fusion eller liknande förfarande, anses inte som en leverans av varor eller ett tillhandahållande av tjänster.

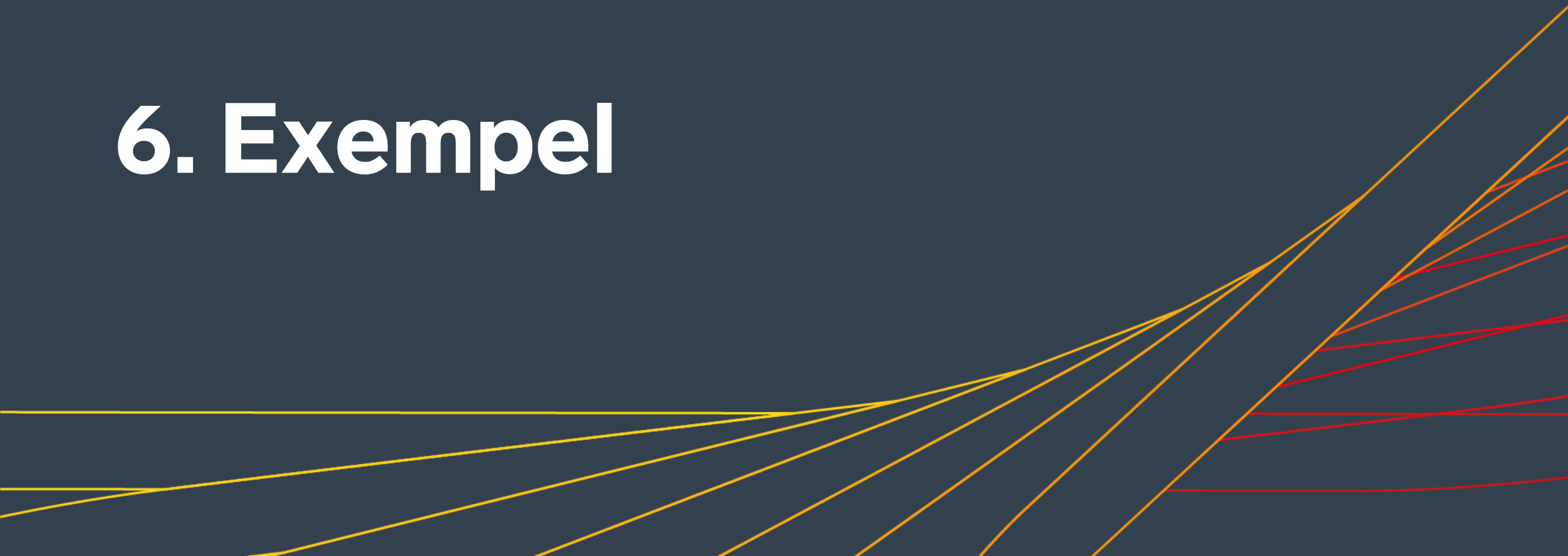
Första stycket är inte tillämpligt om mottagaren av tillgångarna ska använda tillgångarna i en verksamhet som berättigar till en lägre avdragsrätt för ingående skatt än överlåtaren haft rätt till i den verksamhet som överläts. Återbetalningsrätt för ingående skatt jämföras med avdragsrätt för ingående skatt.”

1.	Bolag A Avdragsrätt: 0 %	→	Bolag B Avdragsrätt: 0 %	✓
2.	Bolag A Avdragsrätt: 100 %	→	Bolag B Avdragsrätt: 100 %	✓
3.	Bolag A Avdragsrätt: 20 %	→	Bolag B Avdragsrätt: 30 %	✓
4.	Bolag A Avdragsrätt: 20 %	→	Bolag B Avdragsrätt: 20 %	✓
5.	Bolag A Avdragsrätt: 100 %	→	Bolag B Avdragsrätt: 0-99 %	✗

Med denna skrivning är syftet att reglerna ska återspegla tillämpningen innan domen

6. Exempel

An abstract graphic in the bottom right corner of the slide. It consists of several thin, curved lines in yellow and red, creating a sense of movement and depth against the dark blue background.

Inlåsnings effekter

- Bank-, finans- och försäkringsbolag samt bolag inom sjukvårdssektorn bedriver till stor del verksamhet som är undantagen moms.
- Vanligt förekommande att olika verksamheter och verksamhetsgrenar fusioneras eller avyttras för att renodla och/eller effektivisera verksamheten och/eller frigöra kapital.
- Det nya rättsläget medför betydande inlåsnings effekter för dessa branscher då varje intern eller extern avyttring av verksamhet eller tillgångar leder till momskostnader.

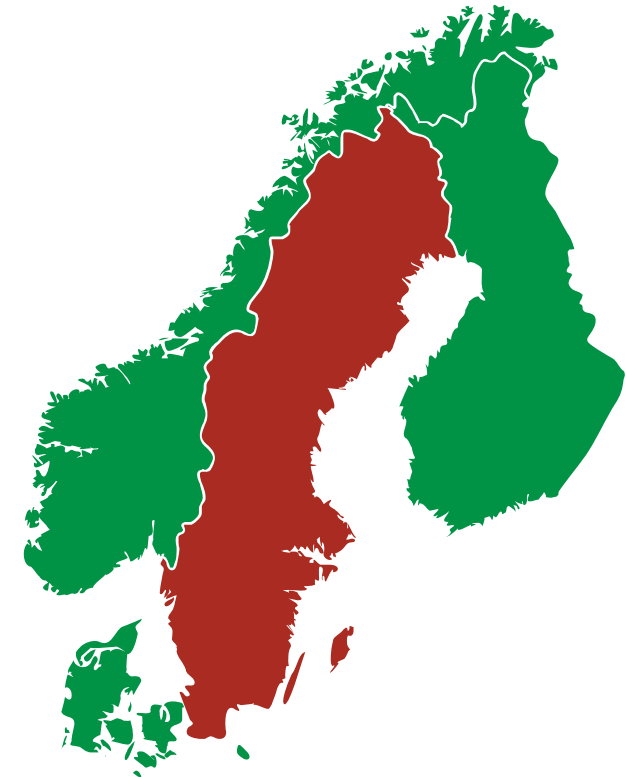
Exempel 1 - Förvärv av nordisk kortverksamhet

- En nordisk kreditkortsverksamhet etablerad i Finland ska avyttras.
- Avyttringen kan hanteras utan moms i Finland medan den är momspliktig i Sverige.
- 25% högre förvärvskostnad för ett svenskt bolag jämfört med ett finskt bolag.
- Svenska bolag får en konkurrensnackdel gentemot andra bolag inom EU.

Förvärvare	Köpeskilling	Moms (25%)	Avdragsrätt	Slutlig förvärvskostnad
Finskt bolag	100 MSEK	0	Ej relevant	100 MSEK
Svenskt bolag	100 MSEK	25 MKR	Ingen avdragsrätt	125 MSEK

Moms påverkar valet av etableringsland

- Koncerninterna omstruktureringar i exv. effektivitetssyfte inklusive paketeringar inför extern avyttring samt externa avyttringar av verksamhet innebär momskostnader i Sverige.
- Sveriges attraktivitet som etableringsland påverkas negativt inom flertalet branscher, exv. fintech-, bank-, och försäkringssektorn.
- Nya nordiska verksamheter kommer istället att etableras i länder som erbjuder förmånligare och mer flexibla momsregler.

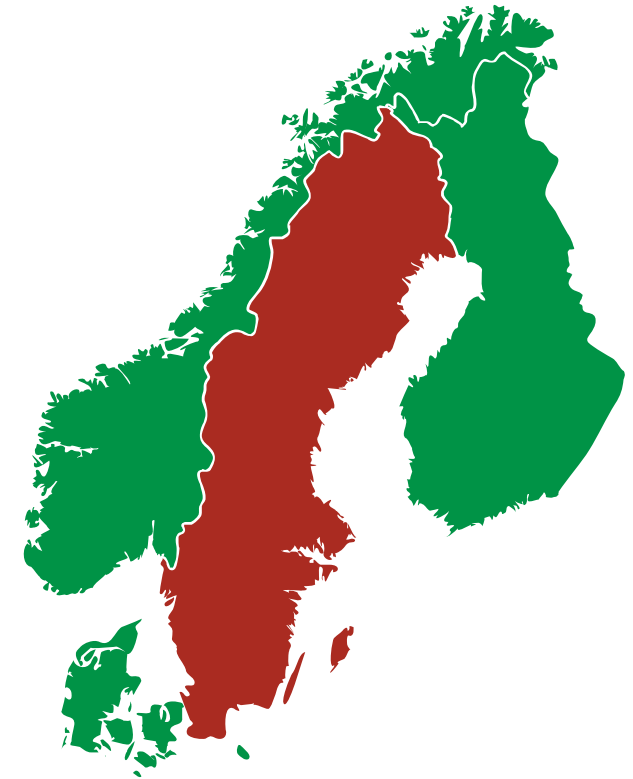

 Ej momskostnad vid omstruktureringar/externa avyttringar av verksamheter/-grenar etc.

 Momskostnad vid omstruktureringar/externa avyttringar av verksamheter/-grenar etc.

Exempel 2 - Val av etableringsland

- Ett nytt fintechbolag med stor potential ska etableras på den nordiska marknaden. Verksamheten förväntas vara både momspliktig och icke momspliktig.
- Grundarna vill etablera bolaget i ett nordiskt land som erbjuder flexibilitet inför framtiden.
- Efter att ha förstått att framtida omstruktureringar och avyttringar medför momskostnader i Sverige väljer grundarna att istället etablera verksamheten i Danmark och därifrån tillhandahålla tjänster mot den svenska marknaden.
- Sverige går miste om skatteintäkter och arbetstillfällen.

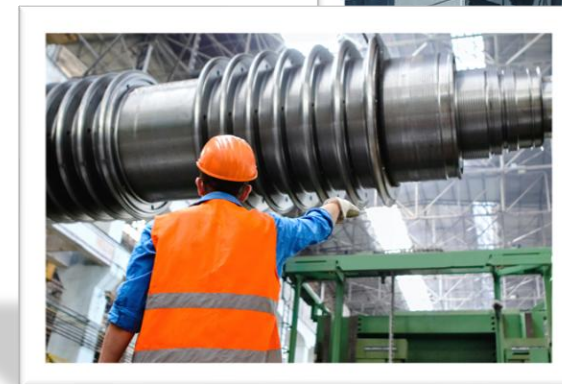
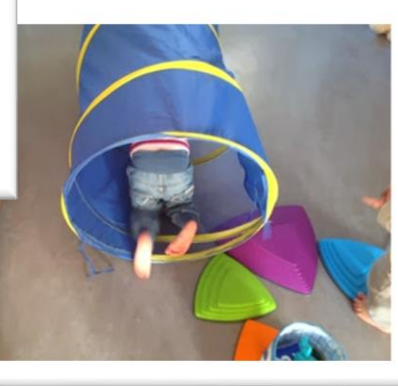

 Ej momskostnad vid omstruktureringar/externa avyttringar av verksamheter/-grenar etc.

 Momskostnad vid omstruktureringar/externa avyttringar av verksamheter/-grenar etc.

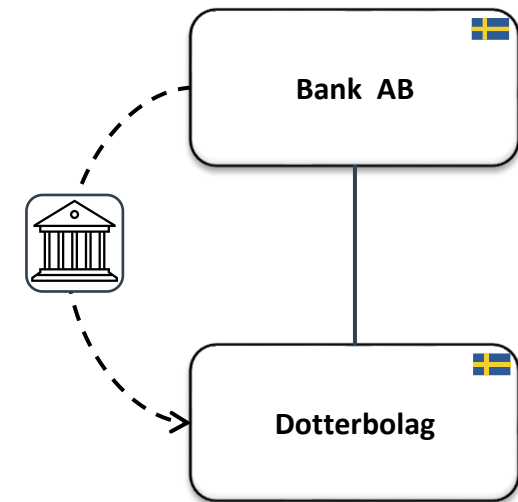
Problem för flera sektorer

- Problematiken sträcker sig till de flesta branscher då många aktörer som huvudsakligen bedriver momspliktig verksamhet inte sällan har momsfria inslag i sina verksamheter.
- Exv. tillhandahåller elektronikkedjor ofta försäkringar och olika finansieringslösningar för sina produkter, vilket är undantaget moms. Andra exempel är moderbolag i industrikoncerner som hanterar koncernens (momsfria) treasuryfunktion.
- Varje annat bolag som bedriver någon form av momsfri verksamhet påverkas därmed av det nya rättsläget vilket skapar inlåsnings effekter för näringslivet i stort.

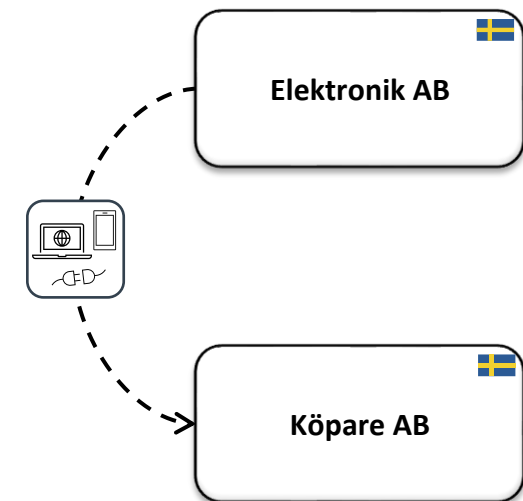
Exempel 3 - Överlåtelse av bankverksamhet

- Bank AB ska göra en koncernintern omstrukturering där en verksamhetsgren värd 1000 MKR ska flyttas från Bank AB till ett helägt dotterbolag.
- Då bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelser inte kan tillämpas måste Bank AB debitera och redovisa moms uppgående till 250 MKR.
- Momskostnaden gör omstruktureringen ekonomiskt ohållbar och Bank AB låses in i befintlig struktur, vilket hämmar innovation och utveckling.
- Om omstruktureringen ändå genomförs kommer momskostnaden i slutändan övervältras på kunderna.

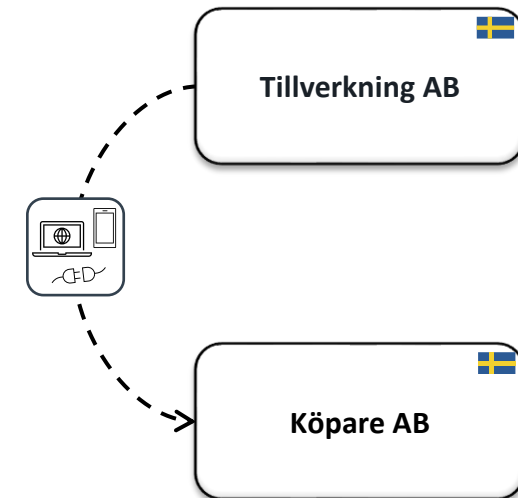
Exempel 4 – Överlåtelse av elektronikkedja

- Elektronik AB planerar att sälja sin butiksverksamhet till en extern köpare för 200 MKR.
- Eftersom överlåtelsen omfattar viss momsfri verksamhet och köparen därmed saknar full avdragsrätt måste Elektronik AB debitera moms på överlåtelse uppgående till 50 MKR.
- Då Köpare AB saknar full avdragsrätt kommer viss del av momsen att stanna som en transaktionskostnad.
- Affären blir mindre attraktiv och verksamheten riskerar att låsas in hos nuvarande ägare. Elektronik AB kan inte frigöra kapital för att investera i övrig verksamhet, vilket hämmar tillväxt och utveckling.

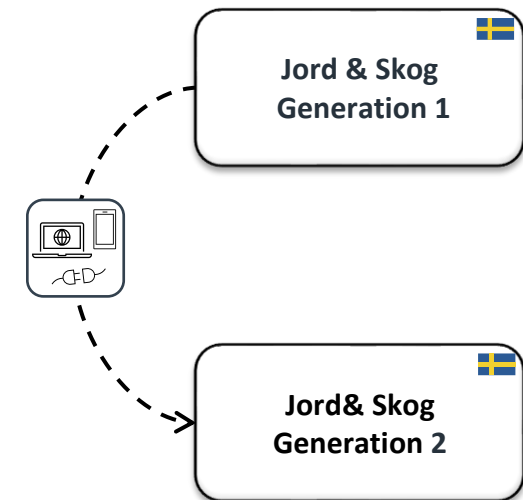
Exempel 5 – Överlåtelse inom industrisektorn

- Tillverkning AB planerar att sälja sin verksamhet till en extern köpare för 500 MKR.
- Eftersom överlåtelsen omfattar viss momsfri verksamhet (Treasury) och köparen därmed saknar full avdragsrätt måste Tillverkning AB debitera moms på överlåtelsen uppgående till 125 MKR.
- Detta medför en stor kassaflödeseffekt för parterna som måste lösa finansiering av momsen.
- Då Köpare AB saknar full avdragsrätt kommer viss del av momsen att stanna som en transaktionskostnad.
- Affären blir mindre attraktiv och verksamheten riskerar att låsas in hos nuvarande ägare. Tillverkning AB kan inte frigöra kapital för att investera i övrig verksamhet, vilket hämmar tillväxt och utveckling.

Exempel 6 – Överlåtelse av skogsbruksfastighet

- Firma 1 ska överlåta sin gård där man bedriver jord- och skogsbruksverksamhet, uthyrning av lokaler, bostäder och anläggningar samt därmed förenlig verksamhet ("Verksamheten"). 90 % av hela verksamheten är momspliktig medan resterande 10% är undantagen från skatt, (den momsfria delen består av bostadsuthyrning).
- Som ett led i en intern omstrukturering har firma överlåtit verksamheten och därtill hörande samtliga tillgångar, skulder, avtal och liknande till firma 2. Överlåtelsen omfattar bl.a. mark, byggnader och inventarier och övertagande av arrendeavtal. Vissa inventarier används för både momspliktig jordbruk/lokaluthyrning och momsfri bostadsuthyrning. Köpeskillingen motsvarar skattemässiga värden.
- 5 kap. 38 § ML inte tillämplig då firma 2 inte har 100 % avdragsrätt.
- Den del av köpeskillingen som avser momspliktiga varor och tjänster ska momsbeläggas. Omvärdering till marknadsvärde för tillgångar som ska användas i momsfri verksamhet (helt eller delvis) av firma 2.
- Momskostnad för firma 2 i form av icke avdragsgill moms.

Exempel 7 – Vård och omsorg

- Vård & omsorg AB bedriver en ätstörningsklinik och en förskola. På grund av beslut om avbolagisering planerar de att överlåta sin verksamhet till ett Kommunalt AB respektive ett föräldrakooperativ.
- Eftersom överlåtelsen omfattar viss momsfri verksamhet (vård och barnomsorg) och såväl överlåtaren som mottagaren därmed saknar full avdragsrätt måste Vård & Omsorg AB debitera moms på överlåtelsen.
- Detta medför en stor kassaflödeseffekt för parterna som måste lösa finansiering av momsen.
- Då mottagarna saknar full avdragsrätt kommer viss del av momsen att stanna som en transaktionskostnad.
- "Avbolagiseringen" kommer därmed att resultera i icke avdragsgilla kostnader vilka kommer få en mycket negativ inverkan på de två kvarvarande verksamheterna.

